

Tür: Araştırma Makalesi

Kabul Tarihi: 12 Haziran 2024

Gönderim Tarihi: 17 Mart 2024

Yayınlanma Tarihi: 25 Haziran 2024

Atıf Künyesi: Türker, Meltem-Bahçeci Ferhat (2024), “‘Bilim ve Sanat Merkezi’nde Psikolojik Danışman’:Öğrenci Algılarına Yönelik Metaforik Bir Çalışma” **International Journal of Turkish Academic Studies (TURAS)**, C. 5, S. 1, s. 43-63.

“ ‘BİLİM VE SANAT MERKEZİ’NDE PSİKOLOJİK DANIŞMAN’:
ÖĞRENCİ ALGILARINA YÖNELİK METAFORİK BİR ÇALIŞMA”¹

Meltem TÜRKER²
Ferhat BAHÇECİ³

10.54566/turas.1454391

ÖZ

Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin temelini oluşturan ilkelerden biri de bireysel ve kültürel farklılıklara duyarlı olmaktır. İlgili bilim alanının ilkeleri göz önünde bulundurulduğunda özel yetenekli bireylerde psikolojik danışma hizmetlerinin kalite ve veriminin artırılabilmesi için bu bireylerin gözünde ‘psikolojik danışman’ kavramının ne ifade ettiğinin bilinmesinin alanda hizmet sunanlar ve özel yetenekli bireyler açısından gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırma, öğrencilerin Bilim ve Sanat Merkezleri’ndeki psikolojik danışmana dair algılarını tespit etmek amacı ile

¹ Bu çalışma, Ali Kuşçu Bilim ve Sanat Merkezi’nden gerekli kurul izni alınarak hazırlanmıştır.

² Sorumlu Yazar / Dr., Psikolojik Danışman, Ali Kuşçu Bilim ve Sanat Merkezi, Elazığ, pskdanmeltemturker@gmail.com, ORCID 0000-0002-2123-0695

³ Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, ferhatbahceci@hotmail.com, ORCID 0000-0001-6363-4121

yürütülmüştür. Araştırmanın yöntemi olarak nitel araştırma yöntemi ve desen olarak ise fenomenoloji (olgubilim) deseni tercih edilmiştir. Araştırmanın verileri 2023-2024 eğitim öğretim yılında Elazığ ili merkezinde bulunan Ali Kuşçu Bilim ve Sanat Merkezi'nde eğitim gören uygun örneklem yoluyla belirlenen 100 öğrenciden toplanmıştır. Araştırmanın veri toplama aracı gözlem ve 'Bilsem'de psikolojik danışman gibidir. Çünkü.....' metaforik veri toplama formundan yararlanılmış, elde edilen metaforlar ortak özelliklerine ve benzetme yönlerine bakılarak içerik analiziyle analiz edilmiştir. Veri toplama aracı olarak 3 farklı araç kullanılarak veri çeşitlenmesi yoluyla araştırma verileri daha güvenilir hale getirilmiştir. Veri analizi neticesinde 'Bilsem'de psikolojik danışman' kavramı için 11 tema elde edilmiştir. Bu temalar 'rahatlatıcı öge olarak psikolojik danışman, önleyici/koruyucu öge olarak psikolojik danışman, birleştirici öge olarak psikolojik danışman, iyileştirici öge olarak psikolojik danışman, yol gösterici öge olarak psikolojik danışman, bilgi kaynağı ögesi olarak psikolojik danışman, yakınlık ögesi olarak psikolojik danışman, liderlik ögesi olarak psikolojik danışman, değerler ögesi olarak psikolojik danışman, eğlence ögesi olarak psikolojik danışman ve çalışma temposu olarak psikolojik danışman' şeklinde oluşmuştur. Metafor sonuçlarındaki en yoğun tema olan 'bilgi kaynağı olarak psikolojik danışman' temasıyla ilgili olarak gözlem ve doküman inceleme verilerine bakıldığında da psikolojik danışma ve rehberlik servisine en çok başvuru sebepleri arasındadır. Bu çalışmanın Bilsem'de görev yapan psikolojik danışmanlara mesleki konsültasyon açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Özel Yetenekli, BİLSEM, Psikolojik Danışma, Metafor, Rehberlik.

“PSYCHOLOGICAL COUNSELOR AT THE SCIENCE AND ART CENTER’: A METAPHORICAL STUDY TOWARDS STUDENT PERCEPTIONS”

ABSTRACT

One of the principles underlying guidance and psychological counseling services is to be sensitive to individual and cultural differences. Considering the principles of the relevant field of science, it is thought that it is necessary for those who provide services in the field and gifted individuals to know what the concept of 'psychological counselor' means in the eyes of these individuals in order to increase the quality and efficiency of psychological counseling services in gifted individuals. This research was conducted to determine students' perceptions of the psychological counselor in their minds. The method of the research was qualitative research method and phenomenology pattern was preferred as the pattern. The data of the research were collected from 100 students who continued their education at Ali Kuşçu Science and Art Center in the center of Elazığ province in the 2023-2024 academic year and determined through appropriate sampling. Observation as a data collection tool in the research and psychological counselor in

Cilt/Volume 5, Sayı/Issue 1, 2024

'Bilsem' are like..... Because.....' metaphorical data collection form was used, the metaphors obtained were analyzed by content analysis by looking at their common characteristics and analogy aspects. Research data were made more reliable through data diversification by using 3 different tools as data collection tools. As a result of the data analysis, 11 themes were obtained for the concept of 'psychological counselor in Bilsem'. These themes consisted of 'psychological counselor as a relaxing element, psychological counselor as a preventive/protective element, psychological counselor as a unifying element, psychological counselor as a healing element, psychological counselor as a guiding element, psychological counselor as an information source element, psychological counselor as an element of intimacy, psychological counselor as an element of leadership, psychological counselor as an element of values, psychological counselor as an element of entertainment and psychological counselor as a working tempo'. Considering the 'psychological counselor as a source of information' observation and oral history data, which is the most intense theme in the metaphor results, it is among the most frequently used reasons for psychological counseling and guidance service. As a result of the research, it is thought that this study will be beneficial in terms of professional consultation for psychological counselors working at Bilsem.

Keywords: Gifted, BİLSEM, Psychological Counseling, Metaphor, Guidance.

GİRİŞ

Eflatun, özel yetenekli bireylerin en iyi eğitimi alması gerektiğine inanır ve onları geleceğin liderleri olarak görür. Tozlu (2004)'ya göre, özel yeteneklilerin eğitimi bir ülkenin varoluşunu etkileyen bir konudur ve onların işlevsel hale getirilmesi hayati önem taşır. Davaslıgil ve Zeana'ya göre (2004), özel yetenekli bireylerin potansiyellerini en verimli şekilde kullanabilmeleri için farklılaştırılmış eğitim gereklidir. Türkiye'de, özel yetenekli öğrenciler için çeşitli eğitim programları mevcuttur. Ülkemizde üstün zekalı/özel yetenekli çocukların devlet eliyle gördüğü özel yetenekliler eğitim merkezleri Bilim ve Sanat Merkezi olarak adlandırılmaktadır. Özel yetenekli öğrenciler için en önemli eğitim kurumlarından biri de Bilim ve Sanat Merkezleri (Bilsem) olarak kabul edilir (MEB,2016). Bu merkezlerde, bilimsel düşünce ile estetik değerler harmanlanır ve öğrencilerin araştırmacı, sorgulayıcı, üretken ve kendini gerçekleştirmiş bireyler olarak yetişmeleri sağlanır. Bilsem, öğrencilerin yaratıcılıklarını erken yaşta keşfetmelerini ve kapasitelerini en üst düzeyde kullanmalarını hedefler (Enç, 2005). Bunun için de ülkemizde ilkököl 1., 2. ve 3. sınıfa giden öğrencilerden özel yetenekli öğrenci olabileceği düşünülen öğrenciler sınıf öğretmenleri tarafından İl Milli Eğitim Müdürlükleri'ne belirlenen tarihlerde kontenjan çerçevesinde önerilir. Daha sonra önerilen öğrenciler ülkedeki akademisyenler tarafından kültüre duyarlı olarak geliştirilmiş olan zeka testine tabi tutularak, IQ düzeyi 130 ve üzeri çıkanlar bilsem de eğitim görmeye hak kazanır.

Öğrencilerin okullardaki eğitim ortamından maksimum düzeyde faydalanmaları hedeflenir. Zira öğrenciler günlerinin büyük bir bölümünü okulda geçirirler ve bu süreçte çeşitli zorluklarla karşılaşabilirler. Bu tür sorunları aşmak ve öğrencilere uygun bir ortam sağlamak için öğrenci kişilik hizmetleri giderek daha önemli hale gelmiştir. Geleneksel eğitim sistemlerinde, öğretim ve yönetim hizmetleri bulunurken, çağdaş eğitimde öğrencileri daha iyi anlamak için öğrenci kişilik hizmetleri de sunulmaktadır (Kepçeoğlu, 1994).

Çağdaş eğitimin ayrılmaz bir parçası olan öğrenci kişilik hizmetleri, öğrencinin sınıf içi öğretim çalışmalarının dışında, kişisel ve sosyal gelişimini destekleyen önemli hizmetlerdir. Bu hizmetler, öğrencinin sağlıklı bir şekilde gelişmesine katkıda bulunur ve onun okuldaki eğitim deneyimini zenginleştirir. Kaya'ya göre, öğrenci kişilik hizmetleri içinde eğitsel ve sosyal faaliyetler, özel eğitim, sağlığa dair hizmetler, sosyal yardım, psikolojik danışma ve rehberlik gibi unsurlar bulunmaktadır (Can, 2002).

Bilim ve sanat merkezlerindeki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri de tıpkı diğer eğitim kurumlarında olduğu gibi öğrencilerin eğitsel, kişisel-sosyal ve mesleki ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik hizmet vermektedir. Bunun yanı sıra Üstün yetenekli çocukların, bireysel farklı özelliklerinden ötürü toplum içerisinde bazı zorluklar yaşaması ve aile içerisinde de bazı farklı problemlerle karşılaşması beklenmektedir. Bu sebeple, BİLSEM'de görev yapan psikolojik danışmanlardan, hem üstün yetenekli bireylerin özellikleri konusunda bilgi sahibi olmaları hem de psikolojik danışma ve rehberlik alanında yetkinlik/yeterliğinin üst seviyede olması beklenmektedir. Ayrıca psikolojik danışmanlardan özel yetenekli öğrencilerin BİLSEM'e kabulü aşamasında tanılama gerçekleştirmeleri ve onlara uygun programlara yönlendirmeleri, yine sosyal özelliklerini geliştirmelerine yardımcı olmaları ve bireysel/ veli psikolojik danışma ve rehberlik ihtiyaçlarını karşılamaları beklenmektedir.

İnsanlar, günlük etkileşimler sırasında metaforları kullanarak birbirlerini daha iyi anlayabilir ve daha yakın ilişkiler geliştirebilirler. Bazı insanlar, iç fikirleri ve algıları ifade etmek için dil ve kelimeler yerine metaforları tercih ederler. Bu nedenle, insanlar metaforlar aracılığıyla dikkate değer deneyimlerini kolayca ilişkilendirir ve duygularını etkili bir şekilde deneyimleriyle bağlarlar (Sowder vd., 2013; Bernard, 2016). Lakoff ve Johnson'a (2005) göre, "bir metafor, bir şeyi başka bir şey aracılığıyla tanımlamak ve deneyimlemektir." Ayrıca, Konaklı ve Göğüş'e (2013), Kumral'a (2009) ve Leavy vd.'ye (2007) göre, metaforlar duyguları, algıları ve düşünceleri belirlemede önemli bir araçtır. Benzer şekilde, Neukrug ve Milliken'e (2011) göre, metaforlar insanlara deneyimler, algılar, duygular, düşüncelerle ilgili parçaları bir araya getirme olanağı sağlayarak bir öğrenme kaynağı sunar.

Dahası, Ametrano'ya (2014) göre, danışma pratiğinde metafor kullanımı, danışmanlara bir

danışanın iç düşüncelerini ve duygularını algılamalarına ve danışanların kendilerini daha iyi anlamalarını kolaylaştırmalarına yardımcı olur. Metaforların, belirli bir kavram veya konu hakkındaki kişinin tutumlarını, inançlarını ve fikirlerini belirlemeye yardımcı olabileceği ve bireylerin algılarının uygulamalarını etkileyebileceği öne sürülmektedir (Balci, 2018). Sowder vd.'ye (2013) ve Wan vd.'ye (2011) göre, metaforlar bireylerin görüşleri hakkında inançlar ve görüşler üretmek için kullanışlı bir araçtır.

Kelimeler ve dil yetersiz kaldığında, insanların iç dünyalarını ve duygularını anlamada metaforlar önemli bir rol oynar. Metaforlar, gizli kalmış duyguları ve düşünceleri dış dünyaya aktarır. Soyut düşünme ve somut olmayan kavramları anlama yeteneğimizin temelinde metaforlar yatar. Geleneksel bakış açısı, metaforu sadece dolaylı anlatım aracı olarak görürken, çağdaş yaklaşımlar onu kavramsal sistemin vazgeçilmez ve önemli bir unsuru olarak değerlendirir.

Yapılandırmacı yaklaşım, metaforların öznel gerçekliği yansıttığı için terapötik diyalogda önemli bir rol oynadığına vurgu yapar. Bireye özgü bilgiler, yaşantılar aracılığıyla metaforlar vasıtasıyla soyut kavramsal çerçeveye entegre edilir. Bilinçaltında otomatik olarak oluşan kavramsal metafor sistemini insanlar, farkında olmadan dahi kullanır. Metaforların terapötik değeri, Freud ve Jung gibi psikolojik danışmada uzun süredir kullanılan bir araç olarak kabul edilmiştir (Kararımak ve Güloğlu, 2012).

Psikolojik danışmada, danışanın kendini ifade etmesini kolaylaştıran metaforlar terapötik uyumu artırır ve işbirliğini güçlendirir. Psikolojik danışmanların önemli görevlerinden biri de metaforların çeşitlendirilmesi ve var olan metaforun farklı yönlerini ortaya koymak veya yeni metaforlar önermektir. Ancak önerilen metaforun danışanın saygı sınırları içinde olması ve danışanın problem algısına duyarlı olunması önemlidir. Danışma sürecinde kullanılan metaforun, danışan tarafından kabul edilmesi ve zenginleştirilmesi önemlidir (Kararımak ve Güloğlu, 2012).

Literatür incelendikten sonra, katılımcıların algılarını, duygularını, düşüncelerini ve inançlarını metafor analizi yoluyla inceleyen birçok araştırma olduğu görülmüştür (Sowder vd., 2013). Ancak, metaforları kullanarak psikolojik danışmanların ve özel yetenekli bilesem öğrencilerinin kurum psikolojik danışmanlarına dair algılarını inceleyen araştırmaların sayısı sınırlıdır (Balci, 2018).

Metaforlar, öğrencilerin kavramları dolaylı ve sembolik olarak ifade etmelerine olanak sağlayarak rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde önemli bir araç olarak kabul edilir (Ametrano, 2014). Ancak, literatürde özel yetenekli bireylerin psikolojik danışma kavramıyla ilgili metafor çalışmalarına pek rastlanmamıştır. Bu bağlamda, öğrencilerin psikolojik danışma kavramına yönelik düşüncelerini ve algılarını metaforlar aracılığıyla incelemek, bu araştırmanın ana hedefini oluşturur. Bu amaca dair, aşağıdaki araştırma

soruları problem durumu olarak ele alınmıştır:

1. Özel yetenekli Bilem öğrencileri, 'Bilem'de psikolojik danışma' kavramına dair algılarını dile getirmek için ne tür metaforlar üretmiştir?
2. Özel yetenekli Bilem öğrencilerinde 'Bilem'de psikolojik danışma' ya dair en fazla dile getirilen metaforlar hangileridir?
3. Özel yetenekli Bilem öğrencilerinin, 'Bilem'de psikolojik danışma' kavramına dair kullandıkları metaforlar, ne tür temalar altında kategorize edilebilir?

YÖNTEM

Bilem öğrencilerinin Bilem'deki psikolojik danışmana yönelik algılarının metaforlarla tespit edilmeye çalışıldığı bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan fenomenoloji (olgubilim) deseni tercih edilmiştir. Fenomenoloji, bireylerin bir olguya ilişkin yaşam tarzlarını, algılarını ve bu olguya verdikleri anlamları ortaya çıkarmaya odaklanan bir bilim dalıdır (Kocabıyık, 2016). Bu bağlamda, olgubilim çalışmalarıyla bireylerin kişisel deneyim ve tecrübelerini genel bir çerçeveye yerleştirmeyi amaçlanmaktadır (Creswell, 1998).

Örnekleme

Bu araştırmanın örneklemini 2023-2024 eğitim- öğretim yılı güz Yarı Yılı'nda Ali Kuşçu Bilim ve Sanat Merkezi'nde eğitim gören 100 bilem öğrencisi oluşturmaktadır. Bu araştırmada tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme türü tercih edilmiştir. Bu örnekleme yöntemi, araştırmacının kendisine yakın ve kolaylıkla erişebileceği kesimleri örnekleme dahil ettiği için tercih edilmektedir (Baştürk ve Taştepe, 2013).

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, özel yetenekli öğrencilerin Psikolojik Danışman hakkındaki algılarını metaforlar aracılığıyla belirlemek için bir cümle tamamlama formu geliştirilmiştir. Bu form, belirli dersler sırasında öğretmenler aracılığıyla öğrencilere dağıtılmış ve öğrencilerden "Bilem'deki psikolojik danışman benim için çünkü" şeklindeki cümleyi tamamlamaları istenmiştir. Öğrencilere cümleleri tamamlamaları için 15 dakika süre verilmiştir. Cümle tamamlama formundaki verilerin geçerlik ve güvenilirliğini artırmak için bilem'deki psikolojik danışma ve rehberlik servisi'ne gelen öğrencilerin geliş sebepleri de doküman inceleme metoduyla ele alınmış ayrıca öğrenciler cümle tamamlama formlarını öğretmenleri eşliğinde doldururken birim içi gözlemden yararlanılmıştır. Gözlem, literatürde tartışılmayan veya temel kaynaklarda bulunmayan detaylı bilgilere ulaşmayı sağlar (Creswell, 2019). Bu yöntem, gerçek hayatta meydana gelen, deneyimin bir parçası olan ve kasıtlı ilişkilerde gizlenmiş olabilen fenomenler

hakkında bilgi edinme yoludur (Ersoy, 2019).

Gözlem sürecinin planlanması, araştırmanın geçerliliği ve güvenilirliği açısından önemlidir ve bu süreç çeşitli adımlara dayandırılmalıdır. Creswell (2020, s. 278-81) gözlem sürecinde araştırmacının takip etmesi gereken adımları şu şekilde sıralar:

- Gözlem yapmanın amacının belirlenmesi
- Ana konunun anlaşılmasına en iyi yardımcı olacak araştırma ortamının seçilmesi
- Gözlem tekniklerinin geliştirilmesi
- Araştırma ortamıyla ilgili genel bilgi edinilmesi
- Ne zaman, kimin veya neyin hangi süreyle gözlemleneceğinin belirlenmesi
- Gözlemci rolünün belirlenmesi
- Geniş bir yelpazede gözlemler yapılması
- Gözlem notları için araçların geliştirilmesi
- Açıklayıcı ve yansıtıcı alan notlarının kaydedilmesi
- Gözlem sonrasında araştırma ortamının dikkatlice terk edilmesi
- Verilerin analiz edilmesi
- Sonuçların değerlendirilmesi ve raporlanması

İlk olarak gözlem amacı belirlenmiş ve öğrencilerin cümle tamamlama formlarına kendileri için psikolojik danışmanın ne ifade ettiğini yazdıkları esnadaki davranış ve söylemleri incelenmiştir. Gözlemler öğrencilere cümle tamamlama formlarının verildiği ve doldurmalarının beklendiği 15'er dakikada bilsem her biriminde gerçekleştirilmiştir. Gözlemin doğal ve yapılandırılmamış ortamda gerçekleştirilmesinin araştırma için daha anlamlı olacağı düşünülmüştür.

Gözlem sürecinin ikinci aşamasında, alan notlarının tutulması için, gözlemci tarafından mekanda mümkün olduğunca ayrıntılı notlar alınmıştır. Eğer detaylı notlar almak mümkün değilse, hatırlatıcı nitelikte kısa notlar tutulmuştur. Alan notları, gözlemcinin odaklanmasını sağlamak için araştırmanın alt problemlerine ve hedef sorularına da yer verilmiştir. Gözlem sürecinde karşılaşılan sınırlamalar ve kaygılar, yansıtıcı notlar kısmında ayrıca ele alınmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analizinde Maxqda programından yararlanılarak içerik analizi gerçekleştirilmiştir. İçerik analizinde hedef, benzer anlamları taşıyan verileri toplayarak düzenli bir şekilde yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu hedef doğrultusunda,

metaforlar aşağıdaki adımları izleyerek analiz edilmiştir (Çakır ve Filiz, 2020):

Kodlama ve ayıklama: Burada katılımcıların formlara yazmış oldukları metaforlar ve nedenleri uygulanma sırasına göre sıralanmıştır. İnceleme neticesinde öğrenciler tarafından belirtilen 100 metaforun hepsi geçerli metaforlar olduğu için araştırma sürecine dahil edilmiştir. Katılımcıların isimleri çalışma içerisinde kullanılmamıştır. Bunun yerine öğrenciler için K1...K100 rumuzu kullanılmıştır.

BULGULAR

Metafora İlişkin Bulgular

Bu kısımda öğrencilerin 'Bilsem'deki Psikolojik Danışman benim için..... gibidir. Çünkü' şeklindeki cümleyi tamamladıkları metaforlara dair bulgulara yer verilmiştir.

Araştırma kapsamında kabul edilen 100 metaforu oluşturan öğrencilerin temalar belirlenmeden önce oluşturdukları metaforların tamamı Tablo 1'de listelenmiştir.

Tablo 1. Psikolojik Danışmana İlişkin Geliştirilen Metaforlar

Sıra	Metafor Adı	Frekans	Yüzde	Sıra	Metafor Adı	Frekans	Yüzde
1	Pusula	1	%1	42	Kuş	1	%1
2	Işık	1	%1	43	Dünya	1	%1
3	Doktor	2	%2	44	Ağaç	2	%2
4	Şef	1	%1	45	Güneş	1	%1
5	Lazer	1	%1	46	Meyve Tabağı	1	%1
6	Gökkuşakğı	1	%1	47	Orman	1	%1
7	Atom	1	%1	48	Çelik Yelek	1	%1
8	Klavye	1	%1	49	Zincir	1	%1
9	Bilgisayar	2	%2	50	Kan Bağı	1	%1
10	Kahve	1	%1	51	Avukat	1	%1
11	Mide	1	%1	52	Saat	1	%1
12	Hokka Kalem	1	%1	53	Google	1	%1
13	Boya Kalem	3	%3	54	Hakim	1	%1
14	Sır Tutan	1	%1	55	Günlük	1	%1
15	Bilgi	3	%3	56	Kardeş	1	%1
16	İlgi	1	%1	57	Çöp Kutusu	1	%1
17	İlaç	1	%1	58	Silgi	1	%1
18	Merhametli	1	%1	59	Pamuk	1	%1
19	Sorunlarla İlgilenen	1	%1	60	Bal	1	%1
20	Kılavuz	3	%3	61	Yardımcı	1	%1
21	Kaptan	1	%1	62	Yağmur	1	%1
22	İlginç	1	%1	63	Fırtına	1	%1
23	Şefkat	1	%1	64	Hakem	1	%1

24	İyi Kalpli	2	%2	65	Jelibon	1	%1
25	İyilik	2	%2	66	Peçete	1	%1
26	Saygılı	1	%1	67	Akıllı Tahta	1	%1
27	Sevgi	1	%1	68	Saatteki Saniye	1	%1
28	Kedi	1	%1	69	Sözlük	2	%2
29	Atatürk	1	%1	70	Kalem	1	%1
30	Petek	1	%1	71	Deniz	1	%1
31	Çiçek	2	%2	72	Yardımsever	1	%1
32	Ebeveyn	1	%1	73	Etkinlik	1	%1
33	Bir Okulun Müdürü	1	%1	74	Melek	1	%1
34	Sır Dostu	1	%1	75	Sorun Ağacı	1	%1
35	Anne	2	%1	76	Adalet	1	%1
36	Dost	1	%1	77	Eşitlik	1	%1
37	Kitap	4	%4	78	Alfabe	1	%1
38	Dostoyevski	1	%1	79	Eğlence	1	%1
39	Arkadaş	3	%3	80	Oyun	1	%1
40	Doğa	1	%1	81	Tazmanya Canavarı	1	%1
41	Buzdolabı	1	%1				

Tablo 1’de araştırmaya dahil olan öğrencilerin oluşturduğu Psikolojik Danışman’a yönelik 81’i farklı toplam 100 geçerli metafor bulunmaktadır. Öğrencilerin belirledikleri metaforlarda ‘Kitap’ metaforu yüzde 4’lük oran ile ilk sırada yer almaktadır. Onu yüzde 3 ile ‘Arkadaş’ ve ‘Bilgi’ metaforları takip etmektedir.

İçerdikleri anlamlar bakımından incelendiğinde öğrencilerin oluşturdukları metaforlar 11 farklı tema altında toplanmıştır. Bunlar; ‘yakınlık ögesi olarak psikolojik danışman, bilgi kaynağı olarak psikolojik danışman, yol gösterici olarak psikolojik danışman, iyileştirici öge olarak psikolojik danışman, birleştirici öge olarak psikolojik danışman, önleyici/koruyucu öge olarak psikolojik danışman, rahatlatıcı öge olarak psikolojik danışman, değerler ögesi olarak psikolojik danışman, eğlence ögesi olarak psikolojik danışman, liderlik ögesi olarak psikolojik danışman ve çalışma temposu ögesi olarak psikolojik danışman’ temalarıdır. Bu temalar ayrıntılı bir şekilde ele alınarak incelenmiş ve tüm tema ve metaforların olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Yakınlık ögesi olarak psikolojik danışman: Bu temada öğrenciler oluşturdukları metaforlarla Psikolojik Danışman’ı daha çok yakınlık ögesi olarak gördüklerini dile getirmektedirler. Belirlenmiş olan temada yer alan metaforlara Tablo 2’de yer verilmektedir.

Tablo 2. Yakınlık ögesi olarak psikolojik danışman teması metaforları

Metafor	Frekans	Yüzde
Ebeveyn	1	%1
Sır Dostu	1	%1
Anne	2	%2
Dost	1	%1
Arkadaş	3	%3
Kardeş	1	%1
Toplam	9	%9

Tablo 2’de görüldüğü gibi Psikolojik Danışman’ı yakınlık ögesi olarak gören öğrencilerin çoğunluğu (%3) ‘Arkadaş’ metaforunu tercih etmişlerdir. Bu durum ‘psikolojik danışman’ın öğrenciler için yakınlık ögesi anlamına geldiğini göstermektedir. Öğrencilerin yüzde 2’si ise Psikolojik Danışman için ‘Anne’ metaforunu kullanmışlardır. Bu temadaki metaforlara örnek teşkil eden üç doğrudan alıntı aşağıdaki gibidir:

K37: ‘Bilsem’de psikolojik danışman anne gibidir çünkü hep yanımızda oluyor.’

K38: ‘Bilsem’de psikolojik danışman dost gibidir çünkü ondan çekinmem.’

K62: Bilsem’de psikolojik danışman kardeş gibidir çünkü arkamızda duruyor.

Bilgi kaynağı olarak psikolojik danışman: Bu temada öğrenciler oluşturdukları metaforlarla Psikolojik Danışman’ı daha çok bilgi kaynağı olarak gördüklerini ifade etmektedirler. Belirlenmiş olan temada yer alan metaforlara Tablo 3’te yer verilmektedir.

Tablo 3. Bilgi kaynağı olarak psikolojik danışman

Metafor	Frekans	Yüzde
Klavye	1	%1
Bilgisayar	2	%2
Bilgi	3	%3
Kitap	4	%4
Dostoyevski	1	%1
Google	1	%1
Akıllı Tahta	1	%1
Sözlük	2	%2
Alfabe	1	%1
Yağmur	1	%1
Toplam	17	%17

Tablo 3’te görüldüğü gibi Psikolojik Danışman’ı bilgi kaynağı olarak gören öğrencilerin çoğunluğu (%4) ‘Kitap’ metaforunu tercih etmişlerdir. Bu durum ‘psikolojik danışman’ın

öğrenciler için bilgi kaynağı anlamına da geldiğini göstermektedir. Öğrenciler'in yüzde 3'ü ise Psikolojik Danışman için 'Bilgi' metaforunu kullanmışlardır. Bu temadaki metaforlara örnek teşkil eden üç doğrudan alıntı aşağıdaki gibidir:

K95: 'Bilsem'de psikolojik danışman alfabe gibidir çünkü her şeyi ondan öğreniriz.'

K80: 'Bilsem'de psikolojik danışman sözlük gibidir çünkü sorunlarımı ondan öğrenirim.'

K61: 'Bilsem'de psikolojik danışman kitap gibidir çünkü bir sürü bilgi biliyor.'

Yol gösterici olarak psikolojik danışman: Bu temada öğrenciler oluşturdukları metaforlarla Psikolojik Danışman'ı daha çok yol gösterici olarak gördüklerini ifade etmektedirler. Belirlenmiş olan temada yer alan metaforlara Tablo 4'te yer verilmektedir.

Tablo 4: Yol gösterici olarak psikolojik danışman

Metafor	Frekans	Yüzde
Pusula	1	%1
Işık	1	%1
Kılavuz	3	%3
Güneş	1	%1
Toplam	6	%6

Tablo 4'te görüldüğü gibi Psikolojik Danışman'ı yol gösterici olarak gören öğrencilerin çoğunluğu (%3) 'Kılavuz' metaforunu tercih etmişlerdir. Bu durum 'psikolojik danışman'ın öğrenciler için yol gösterici anlamına da geldiğini göstermektedir. Bu temadaki metaforlara örnek teşkil eden üç doğrudan alıntı aşağıdaki gibidir:

K47: 'Bilsem'de psikolojik danışman güneş gibidir çünkü gitmem gereken doğru yolu aydınlatıyor.'

K20: 'Bilsem'de psikolojik danışman kılavuz gibidir çünkü bize yol gösterir.'

K1: 'Bilsem'de psikolojik danışman pusula gibidir çünkü bize pek çok şeyde yol gösterir.'

İyileştirici öge olarak psikolojik danışman: Bu temada öğrenciler oluşturdukları metaforlarla Psikolojik Danışman'ı daha çok iyileştirici öge olarak gördüklerini ifade etmektedirler. Belirlenmiş olan temada yer alan metaforlara Tablo 5'te yer verilmektedir.

Tablo 5. İyileştirici öge olarak psikolojik danışman

Metafor	Frekans	Yüzde
Doktor	2	%2
Lazer	1	%1
İlaç	1	%1
Sorunlarla İlgilenen	1	%1
Çiçek	2	%2
Silgi	1	%1
Bal	1	%1
Peçete	1	%1
Kalem	1	%1
Sorun Ağacı	1	%1
Toplam	12	%12

Tablo 5'te görüldüğü gibi Psikolojik Danışman'ı iyileştirici olarak gören öğrencilerin çoğunluğu (%2) 'Doktor' ve 'Çiçek' metaforlarını tercih etmişlerdir. Bu durum 'psikolojik danışman'ın öğrenciler için iyileştirici anlamına da geldiğini göstermektedir. Bu temadaki metaforlara örnek teşkil eden üç doğrudan alıntı aşağıdaki gibidir:

K68: 'Bilsem'de psikolojik danışman bal gibidir çünkü hastalandığımda bal yerim, ruhum hastalanınca da psikolojik danışmana giderim.'

K88: 'Bilsem'de psikolojik danışman sorun ağacı gibidir çünkü sorunlarımızı çözer.'

K64: 'Bilsem'de psikolojik danışman silgi gibidir çünkü sorunlarımızı kimse görmeden siler.'

Birleştirici öge olarak psikolojik danışman: Bu temada öğrenciler oluşturdukları metaforlarla Psikolojik Danışman'ı daha çok birleştirici öge olarak gördüklerini ifade etmektedirler. Belirlenmiş olan temada yer alan metaforlara Tablo 6'da yer verilmektedir.

Tablo 6. Birleştirici öge olarak psikolojik danışman

Metafor	Frekans	Yüzde
Gökkuşluğu	1	%1
Atom	1	%1
Doğa	1	%1
Dünya	1	%1
Ağaç	2	%2
Meyve Tabagı	1	%1
Orman	1	%1
Zincir	1	%1

Kan Bağı	1	%1
Deniz	1	%1
Toplam	11	%11

Tablo 6'da görüldüğü gibi Psikolojik Danışman'ı birleştirici olarak gören öğrencilerin çoğunluğu (%2) 'Ağaç' metaforunu tercih etmişlerdir. Bu durum 'psikolojik danışman'ın öğrenciler için birleştirici anlamına da geldiğini göstermektedir. Bu temadaki metaforlara örnek teşkil eden üç doğrudan alıntı aşağıdaki gibidir:

K46: 'Bilsem'de psikolojik danışman ağaç gibidir çünkü bütün çocuklara dallarında yer var.'

K54: 'Bilsem'de psikolojik danışman zincir gibidir çünkü bizi birbirimize bağlar.'

K7: 'Bilsem'de psikolojik danışman atom gibidir çünkü farklı yükleri bir arada tutar.'

Önleyici/Koruyucu öge olarak psikolojik danışman: Bu temada öğrenciler oluşturdukları metaforlarla Psikolojik Danışman'ı daha çok önleyici/koruyucu öge olarak gördüklerini ifade etmektedirler. Belirlenmiş olan temada yer alan metaforlara Tablo 7'de yer verilmektedir.

Tablo 7: Önleyici/Koruyucu öge olarak psikolojik danışman

Metafor	Frekans	Yüzde
Hokka Kalem	1	%1
Sır Tutan	1	%1
Buzdolabı	1	%1
Çelik Yelek	1	%1
Avukat	1	%1
Melek	1	%1
Toplam	6	%6

Tablo 7'de görüldüğü gibi Psikolojik Danışman'ı önleyici/koruyucu öge olarak gören öğrencilerin yoğunlaştığı bir metafor bulunmamakta ve öğrenciler 6 farklı metaforla algıladıkları psikolojik danışmanı açıklamaktadırlar. Bu durum 'psikolojik danışman'ın öğrenciler için birleştirici anlamına da geldiğini göstermektedir. Bu temadaki metaforlara örnek teşkil eden üç doğrudan alıntı aşağıdaki gibidir:

K53: 'Bilsem'de psikolojik danışman çelik yelek gibidir çünkü bizi hayatın kurşunlarından koruyor.'

K43: 'Bilsem'de psikolojik danışman buzdolabı gibidir çünkü bozulmamızı önler.'

K86: 'Bilsem'de psikolojik danışman melek gibidir çünkü bizi kötülüklerden korur.'

Rahatlatıcı öge olarak psikolojik danışman: Bu temada öğrenciler oluşturdukları metaforlarla Psikolojik Danışman'ı daha çok rahatlatıcı öge olarak gördüklerini ifade etmektedirler. Belirlenmiş olan temada yer alan metaforlara Tablo 8'de yer verilmektedir.

Tablo 8. Rahatlatıcı öge olarak psikolojik danışman

Metafor	Frekans	Yüzde
Kahve	1	%1
Mide	1	%1
Petek	1	%1
Günlük	1	%1
Çöp Kutusu	1	%1
Pamuk	1	%1
Toplam	6	%6

Tablo 8'de görüldüğü gibi Psikolojik Danışman'ı rahatlatıcı öge olarak gören öğrencilerin yoğunlaştığı bir metafor bulunmamakta ve öğrenciler 6 farklı metaforla algıladıkları psikolojik danışmanı açıklamaktadırlar. Bu durum 'psikolojik danışman'ın öğrenciler için rahatlatıcı anlamına da geldiğini göstermektedir. Bu temadaki metaforlara örnek teşkil eden üç doğrudan alıntı aşağıdaki gibidir:

K63: 'Bilsem'de psikolojik danışman çöp kutusu gibidir çünkü kusura bakmayın ama yanınıza gelip içimizdeki çöpleri boşaltıp rahatlıyoruz.'

K61: 'Bilsem'de psikolojik danışman günlük gibidir çünkü her gün yaşadıklarımı ona yazar rahatlarım.'

K32: 'Bilsem'de psikolojik danışman petek gibidir çünkü onun yanında yüreğimiz ısınır, gevşeriz.'

Değerler ögesi olarak psikolojik danışman: Bu temada öğrenciler oluşturdukları metaforlarla Psikolojik Danışman'ı daha çok değerler ögesi olarak gördüklerini ifade etmektedirler. Belirlenmiş olan temada yer alan metaforlara Tablo 9'da yer verilmektedir.

Tablo 9. Değerler ögesi olarak psikolojik danışman

Metafor	Frekans	Yüzde
İlgi	1	%1
Merhametli	1	%1
Şefkat	1	%1
İyi Kalpli	1	%1
İyilik	2	%2

Saygılı	1	%1
Sevgi	1	%1
İyi Biri	1	%1
Yardımcı	1	%1
Yardımsever	1	%1
Adalet	1	%1
Eşitlik	1	%1
Yardımlaşma	1	%1
Toplam	14	%14

Tablo 9’da görüldüğü gibi Psikolojik Danışman’ı değerler ögesi olarak gören öğrencilerin yoğunlaştığı bir metafor bulunmamakta ve öğrenciler 14 farklı metaforla algıladıkları psikolojik danışmanı açıklamaktadırlar. Bu durum ‘psikolojik danışman’ın öğrenciler için değerleri barındıran kişi’ anlamına da geldiğini göstermektedir. Bu temadaki metaforlara örnek teşkil eden üç doğrudan alıntı aşağıdaki gibidir:

K23: ‘Bilsem’de psikolojik danışman şefkat gibidir çünkü bize hep şefkatli davranıyor.’

K65: ‘Bilsem’de psikolojik danışman iyi biri gibidir çünkü sürekli iyilik yapıyor.’

K26: ‘Bilsem’de psikolojik danışman saygılı gibidir çünkü farklı davranışlarımıza saygı duyuyor.’

Eğlence ögesi olarak psikolojik danışman: Bu temada öğrenciler oluşturdukları metaforlarla Psikolojik Danışman’ı daha çok eğlence ögesi olarak gördüklerini ifade etmektedirler. Belirlenmiş olan temada yer alan metaforlara Tablo 10’da yer verilmektedir.

Tablo 10. Eğlence ögesi olarak psikolojik danışman

Metafor	Frekans	Yüzde
Boya Kalemi	3	%3
İlginç	1	%1
Kedi	1	%1
Kuş	1	%1
Jelibon	1	%1
Etkinlik	1	%1
Eğlence	1	%1
Oyun	1	%1
Toplam	10	%10

Tablo 10’da görüldüğü gibi Psikolojik Danışman’ı eğlence ögesi olarak gören öğrencilerin

çoğunluğu (%3) 'Boya kalem'i metaforunu tercih etmişlerdir. Bu durum 'psikolojik danışman'ın öğrenciler için eğlence ögesi anlamına da geldiğini göstermektedir. Bu temadaki metaforlara örnek teşkil eden üç doğrudan alıntı aşağıdaki gibidir:

K98: 'Bilsem'de psikolojik danışman boya kalem'i gibidir çünkü onunla oyunlar oynuyoruz.'

K75: 'Bilsem'de psikolojik danışman jelibon gibidir çünkü eğlenceli.'

K99: 'Bilsem'de psikolojik danışman oyun gibidir çünkü onunlayken çok eğleniyorum.'

Liderlik ögesi olarak psikolojik danışman: Bu temada öğrenciler oluşturdukları metaforlarla Psikolojik Danışman'ı daha çok liderlik ögesi olarak gördüklerini ifade etmektedirler. Belirlenmiş olan temada yer alan metaforlara Tablo 11'de yer verilmektedir.

Tablo 11. Liderlik ögesi olarak psikolojik danışman

Metafor	Frekans	Yüzde
Şef	1	%1
Kaptan	1	%1
Atatürk	1	%1
Bir Okulun Müdürü	1	%1
Hakim	1	%1
Hakem	1	%1
Toplam	6	%6

Tablo 11'de görüldüğü gibi Psikolojik Danışman'ı liderlik ögesi olarak gören öğrencilerin yoğunlaştığı bir metafor bulunmamakta ve öğrenciler 6 farklı metaforla algıladıkları psikolojik danışmanı açıklamaktadırlar. Bu durum 'psikolojik danışman'ın öğrenciler için lider anlamına da geldiğini göstermektedir. Bu temadaki metaforlara örnek teşkil eden üç doğrudan alıntı aşağıdaki gibidir:

K4: 'Bilsem'de psikolojik danışman şef gibidir çünkü herkesin uyumla çalışmasını sağlıyor.'

K54: 'Bilsem'de psikolojik danışman kaptan gibidir çünkü gemiyi o yürütüyor.'

K21: 'Bilsem'de psikolojik danışman Atatürk gibidir çünkü düzeni sağlıyor.'

Çalışma temposu ögesi olarak psikolojik danışman: Bu temada öğrenciler oluşturdukları metaforlarla Psikolojik Danışman'ı daha çok çalışma temposu ögesi olarak gördüklerini ifade etmektedirler. Belirlenmiş olan temada yer alan metaforlara Tablo 12'de yer verilmektedir.

Tablo 12. Çalışma temposu ögesi olarak psikolojik danışman

Metafor	Frekans	Yüzde
Saat	1	%1
Fırtına	1	%1
Saatteki Saniye	1	%1
Tazmanya Canavarı	1	%1
Toplam	4	%4

Tablo 12’de görüldüğü gibi Psikolojik Danışman’ı çalışma temposu ögesi olarak gören öğrencilerin yoğunlaştığı bir metafor bulunmamakta ve öğrenciler 4 farklı metaforla algıladıkları psikolojik danışmanı açıklamaktadırlar. Bu durum ‘psikolojik danışman’ın öğrenciler için çalışma temposu anlamına da geldiğini göstermektedir. Bu temadaki metaforlara örnek teşkil eden üç doğrudan alıntı aşağıdaki gibidir:

K73: ‘Bilsem’de psikolojik danışman fırtına gibidir çünkü hiç durmuyor.’

K79: ‘Bilsem’de psikolojik danışman saatteki saniye gibidir çünkü sürekli çalışıyor, sürekli, sürekli.’

K100: ‘Bilsem’de psikolojik danışman tazmanya canavarı gibidir çünkü etrafımızda dönüyor hep, her yerde.’

Gözleme İlişkin Bulgular

Yapılan gözlem sonucunda ise psikolojik danışmanın öğrenciler tarafından birim içi doğal ortamlarında ‘yakınlık ögesi olarak psikolojik danışman’, ‘yol gösterici öge olarak psikolojik danışman’ ve ‘bilgi kaynağı olarak psikolojik danışman’ temalarının çoğunlukta olduğu gözlenmiştir.

Aylık yapılan birim içi gözlem periyotlarında öğrencilerin etkinlik içerisinde birbirine ‘bu nasıl yapılıyor ya? Hocam bi bakar mısınız?’ diyerek farklı gün ve zamanlarda psikolojik danışmana başvurmaları ‘bilgi kaynağı olarak psikolojik danışman’ teması için doğrudan gözlem notu olurken;

Yine aylık periyotlarda öğrencilerin ‘ne yapacağımı bilemedim’ diyerek psikolojik danışmana başvurmaları ‘yol gösterici öge olarak psikolojik danışman’ teması için doğrudan gözlem notudur. Ayrıca öğrencilerin kurum psikolojik danışmanına zaman zaman ‘ablamız gibi’, ‘annemiz gibi’, ‘bizden biri’ gibi terimleri kullanmaları ‘yakınlık ögesi olarak psikolojik danışman’ teması için doğrudan gözlem notudur.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Sonuçlara bakıldığında araştırmaya dahil olan öğrencilerin oluşturduğu Bilsem’de

Psikolojik Danışman'a yönelik 81'i farklı toplam 100 geçerli metafor bulunmaktadır. Öğrencilerin belirledikleri metaforlarda 'Kitap' metaforu yüzde 4'lük oran ile ilk sırada yer almaktadır. Onu yüzde 3 ile 'Arkadaş' ve 'Bilgi' metaforları takip etmektedir.

İçerdikleri anlamlar bakımından incelendiğinde öğrencilerin oluşturdukları metaforlar 11 farklı tema altında toplanmıştır. Bunlar; 'yakınlık ögesi olarak psikolojik danışman, bilgi kaynağı olarak psikolojik danışman, yol gösterici olarak psikolojik danışman, iyileştirici öge olarak psikolojik danışman, birleştirici öge olarak psikolojik danışman, önleyici/koruyucu öge olarak psikolojik danışman, rahatlatıcı öge olarak psikolojik danışman, değerler ögesi olarak psikolojik danışman, eğlence ögesi olarak psikolojik danışman, liderlik ögesi olarak psikolojik danışman ve çalışma temposu ögesi olarak psikolojik danışman' temalarıdır. Bu temalar ayrıntılı bir şekilde ele alınarak incelenmiş ve tüm tema ve metaforların olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Bireysel ve kültürel farklılıklara duyarlılık etiğine sahip olan psikolojik danışmanlık mesleğine dair özel yetenekli bireylerle yürütülen bu araştırmada 'Bilsem'de psikolojik danışman' kavramı için metafor sonuçlarındaki en yoğun tema olan 'bilgi kaynağı olarak psikolojik danışman' gözlem verilerine bakıldığında da psikolojik danışma ve rehberlik servisine en çok başvuru yapılan sebepler arasındadır. Bu konuya dair literatürde yapılmış olan çalışmalar incelendiğinde;

Balcı (2023), tarafından yürütülen araştırmada psikolojik danışman adaylarının psikolojik danışmanlık mesleğindeki etik değerlere ilişkin metaforik algıları incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemiyle yürütülen bu araştırmada 75 kişilik örnekleme çalışmıştır. Cümle tamamlama şeklinde tek soruluk veri toplama aracı içeren bu araştırmada verilen cevaplar neticesinde oluşan metaforlar dört tema altında birleştirilmiştir. Temaların içeriğine bakıldığında; erdemlilik, tarafsızlık, doğru yolu gösterme ve bilgi sağlama temalarının olduğu görülmüştür. Yapılan olan bu araştırmada da Balcı tarafından yapılmış olan araştırmaya paralel olarak özel yetenekli çocuklar tarafından psikolojik danışman adaylarıyla benzer sonuçlar elde edildiği görülmüştür. 'Erdemlilik' teması 'değerler ögesi olarak psikolojik danışman', 'doğru yolu gösterme' teması bu araştırmada 'yol gösterici öge olarak psikolojik danışman', 'tarafsızlık' teması 'liderlik ögesi olarak psikolojik danışman' ve 'bilgi sağlama' teması 'bilgi kaynağı ögesi olarak psikolojik danışman olarak elde edilmiştir.

Kılıç Özmen ve Kabapınar (2019), tarafından yürütülen araştırmada psikolojik danışmanlık etik dersi alan öğrencilerin mesleklerine bakışlarına dair bir çalışma yürütülmüştür. Karma araştırma yöntemiyle yürütülen bu araştırmada araştırmacının nitel boyutunu psikolojik danışman adaylarından elde edilen metaforlar oluşturmaktadır. Nitel kısmının 14 örnekleme yürütüldüğü bu araştırmada psikolojik danışmanlık mesleğine dair elde edilen benzer sonuçlar ise; psikolojik danışmanlığın yol gösterici

olduğu, psikolojik danışmanlığın bilgi verici olduğu temalarıdır. Bu çalışmanın yapılan çalışmayla ortak sonuçları olduğu görülmektedir. Bilem'deki öğrenciler ile Kılıç Özmen ve Kabapınar (2019)'ın örneklemindeki psikolojik danışman adayları psikolojik danışmana dair bilgi vericilik ve yol gösterici olma metaforunda hemfikir olmaktadır.

Yalçın vd. (2018) tarafından yürütülen araştırmada okul yöneticilerinin psikolojik danışmana ilişkin metaforik algıları incelenmiştir. Nitel araştırma yöntemiyle yürütülen bu araştırmanın örneklemini 29 okul yöneticisinden oluşmaktadır. 20 olumlu 9 ise olumsuz metaforum elde edildiği bu araştırmada benzer tema olarak yol gösterici ögesi olarak psikolojik danışman ve rahatlatıcı/iyileştirici öge olarak psikolojik danışman sonuçları elde edildiği görülmektedir. Bu çalışmanın yapılan çalışmayla ortak sonuçları olduğu görülmektedir. Bilem'deki öğrenciler ile Yalçın vd. (2018)'nin örneklemindeki okul yöneticileri psikolojik danışmana dair yol gösterici olma ve rahatlatıcı/iyileştirici öge metaforunda hemfikir olmaktadır.

Özdemir (2017), tarafından yürütülen araştırmada psikolojik danışmanların psikolojik danışma kavramına ilişkin metaforik algıları incelenmiştir. Karma araştırma yöntemiyle yürütülen bu araştırmada araştırmanın nitel boyutunu metafor çalışması oluşturmaktadır. Örneklemini 48 psikolojik danışmanın oluşturduğu bu araştırmada benzer tema olarak öne çıkanlar yol gösterici öge, iyileştirici/rahatlatıcı öge, değerler ögesi olarak görülmektedir. Bu çalışmanın yapılan çalışmayla ortak sonuçları olduğu görülmektedir. Bilem'deki öğrenciler ile Özdemir (2017)'in örneklemindeki psikolojik danışmanlar psikolojik danışmana dair yol gösterici olma ve rahatlatıcı/iyileştirici öge metaforunda hemfikir olmaktadır.

ÖNERİLER

Metaforla ilgili psikolojik danışman kavramına dair akademik çalışmaların yetersizliği, metaforun psikolojik danışma sürecindeki rolünün tam olarak anlaşılmasını engellemektedir. Bu ihtiyacı karşılamak için, metafor kavramını açıklayan öncü nitel çalışmalar psikolojik danışma alanında önemli bir boşluğu doldurabilir.

Metaforun kavramsal açıklaması ve psikolojik danışma sürecinde kullanımı konusunda örnekler sunan nitel çalışmalara ve kültürümüzde daha iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla farklı disiplinlerden yardım alınması gerekmektedir. Nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanılması, gelecekte yapılacak metafor çalışmalarına rehberlik edebilir.

Bu araştırmada, psikolojik danışma kavramının özel yetenekli öğrenciler tarafından nasıl algılandığına odaklanılmıştır. Ancak, ileriki araştırmalarda yöneticiler, öğretmenler, öğrenciler ve veliler gibi daha geniş katılımcı gruplarla çalışılabilir.

Bu araştırmanın nitel bir çalışma olması nedeniyle, elde edilen bulgular doğası gereği

genelleştirilemez. Bu nedenle, nicel yöntemlerin kullanıldığı farklı araştırmaların yapılmasıyla, bu tür sonuçların genellenmesi mümkün olabilir.

KAYNAKÇA

Balcı, Süleyman (2023), *“Importance of Ethics for Counseling Profession: Metaphorical Perceptions of Candidate Counselors”*, **Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi**, 22(88), 2099-2116. <https://doi.org/10.17755/esosder.1309789>.

Baştürk, Savaş & Taştepe, Mehtap (2013), **Evren ve Örneklem. Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, Vize Yay., Ankara.

Can, Gürhan (Editör) (2002), **Psikolojik Danışma ve Rehberlik**, Pegem A. Yay.

Creswell, John (1998), **Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing Among Five Traditions**, CA: Sage, Thousand Oaks

Çakır, Özlem & Filiz, Mete (2020), *“Sosyal Paylaşım Ağları, İnternet ve Akıllı Telefona İlişkin Alguların Metaforlar Yoluyla Belirlenmesi”* **MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi**, 9(1), 261-273.

Davashgil, Ümit & Zeana, Marilena (2004), **Üstün Zekâlıların Eğitimi Projesi**, (Editör: Adnan Kulaksızoğlu, Ahmet Emre Bilgili, Mustafa Ruhi Şirin) I. *Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi, Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiriler Kitabı*. Çocuk Vakfı Yay., İstanbul.

Enç, Mitat (2005), **Üstün Beyin Gücü Gelişim ve Eğitimleri**. Gündüz Eğitim ve Yay. Ankara.

Forrester, Michael & Sullivan, Cath (2018), **Doing Qualitative Research in Psychology: A Practical Guide**, Sage, New York.

Kararımak, Özlem & Güloğlu, Berna (2012), *“Metafor: Danışan ve Psikolojik Danışman Arasındaki Köprü”* **Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi**, 4 (37). <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/tpdrd/article/view/1058000163/1058000165>.

Kaya, Alim (Editör) (2016), **Psikolojik Danışma ve Rehberlik**, Anı Yay., Ankara.

Kepçeoğlu, Muharrem (1994), **Psikolojik Danışma ve Rehberlik**, Özerler Matb., Ankara.

Kılıç Özmen, vd. (2019), *“Rehberlik ve Psikolojik Danışma ve Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programı Öğrencilerinin Mesleklerine Bakışları ve Meslekî Yeterlilik Durumları”* **Erciyes Journal of Education**, 3(1), 37-67. <https://doi.org/10.32433/eje.462058>.

Kocabıyık, Oya Onat (2016), *“Olgu Bilim ve Gömülü Kuram: Bazı Özellikler Açısından Karşılaştırma”* **Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 6(1), 55-66.

Kurnaz, Ahmet, vd. (2023), *“Bilim ve Sanat Merkezi Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Yönelik*

- Metaforik Algıları*", **Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, Türkiye Cumhuriyeti 100.Yıl Özel Sayısı**, 837-852. DOI: 10.38151/akef.2023.87.
- MEB, (2016), *Millî Eğitim Bakanlığı Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi*, **Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi**, 79/2710, 450-473.
- Merriam, S. B., & Grenier, R. S. (2019), *Qualitative Research in Practice: Examples for Discussion and Analysis*", San Francisco, CA: Jossey-Bass Publishers.
- Özalp Hamarta, vd. (2023), *Özel Yetenekli Öğrencilerin Sanat Eseri Kavramına Yönelik Metaforik Algıları*", **Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, Türkiye Cumhuriyeti 100.Yıl Özel Sayısı**, 1087-1107. DOI: 10.38151/akef.2023.100.
- Özdemir, Melih Burak (2017), *Psikolojik Danışman/Rehber Öğretmenlerin 'Psikolojik Danışma' Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforların İçerik Analiz Yoluyla İncelenmesi*", **21. Yüzyılda Eğitim Ve Toplum**, 6(16), 197-216.
- Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği (2011), **Psikolojik Danışma ve Rehberlik Alanında Çalışanlar İçin Etik Kurallar**, Ankara.
- Yalçın, Sinan, vd. (2018), *Okul Yöneticilerinin Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servislerine İlişkin Metaforik Algılarının İncelenmesi*", **Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 20(3), 662-675. <https://doi.org/10.17556/erziefd.405142>
- Yıldırım, Ali & Şimşek, Hasan (2008), **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**. Seçkin Yay. Ankara.